

Quick scan: Economische rol van gemeenten

Rapportage VBG-onderzoek

pon

kennis in uitvoering

Quick scan: Economische rol van gemeenten

Rapportage VBG-onderzoek

mevrouw drs. J. Westerlaken
mevrouw drs. M. Smulders

Colofon

Het PON heeft dit onderzoek verricht in opdracht van
Vereniging Brabantse Gemeenten

Auteurs

Jolanda Westerlaken en Mirjam Smulders

Opmaak tabellen en figuren

Maureen Tan

PON Publicatienummer

14-10 / 41015

ISBN

978-90-5049-540-0

Datum

maart 2014

© 2014 het PON, kennis in uitvoering.

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij het PON. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld. Vermenigvuldiging en publicatie in een andere vorm dan dit rapport is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van het PON. Hoewel deze publicatie met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kan het PON geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten.

Meer informatie:

www.hetpon.nl

Inhoudsopgave

Inleiding	5
1 Respons	7
2 Economisch beleid	9
3 Ondersteuning bedrijfsleven	17
4 Kamer van Koophandel	21
5 Rol VBG	23
Samenvatting	25

Inleiding

Gemeenten vervullen een belangrijke rol in het netwerk van de economie. Op dit moment is nog steeds sprake van crisis, gemeenten kampen met lagere budgetten - en dus minder middelen en minder ambtelijke inzet - voor hun economische functie. Hoe verhoudt de gemeente zich tot de (regionale) economische uitdagingen waar we voor staan?

Onderzoeksvraag

De VBG en de BOM, Brabantse Ontwikkelings Maatschappij, zijn geïnteresseerd in hoe gemeenten hun economische rol oppakken. Resultaten uit deze quick scan zijn de eerste aanzet van een proces om te komen tot een nieuwe en (boven-) lokale agendasetting om de lokale economische situatie te verbeteren.

Gemeenten vervullen een belangrijke rol in het netwerk van de economie. Dit netwerk bestaat uit overheden, ondernemers, onderwijs- en onderzoeksinstellingen en burgers. Op dit moment is nog steeds sprake van crisis, gemeenten kampen met lagere budgetten voor hun economische functie. Daarnaast zien we een aantal trends die hun invloed hebben op het economisch welvaren en het beleid van gemeenten. Als trends zijn onder andere te noemen: maatschappelijke reorganisatie (nieuwe verhoudingen tussen overheid, maatschappelijk middenveld, de private sector en burgers); lokalisering (internationalisering heeft steeds meer effect op lokaal niveau) en demografische ontwikkelingen. Voor welke uitdagingen staan gemeenten als het gaat om het vormgeven en uitvoeren van hun economisch beleid?

Resultaten en representativiteit

In deze rapportage worden de resultaten van het online onderzoek gepresenteerd. Voor dit onderzoek zijn Brabantse burgemeesters, wethouders Economische Zaken en hoofden/beleidsmedewerkers Economische Zaken benaderd. Resultaten hebben betrekking op deze groep respondenten en zijn niet te veralgemeniseren naar alle Brabantse burgemeesters, wethouders en ambtenaren. Het aantal respondenten is daarvoor te laag. Toch geven de resultaten een aardige indicatie van de richting waarin Brabantse bestuurders en ambtenaren denken.

In deze rapportage geven we zo weinig mogelijk commentaar en geven we conclusies op basis van de cijfers. Interpretaties laten we achterwege. Resultaten presenteren we per vraag.

Leeswijzer

In de volgende hoofdstukken gaan we eerst in op de respons op de vragenlijst. De volgende 4 hoofdstukken gaan achtereenvolgens in op het economisch beleid van gemeenten, de ondersteuning van het bedrijfsleven, de Kamer van Koophandel en tot slot de rol van de VBG. Resultaten uit de quick scan worden per vraag gepresenteerd.

1 Respons

In de periode 18 februari tot 7 maart 2014 kon de vragenlijst via internet ingevuld worden. Burgemeesters, wethouders Economische Zaken en hoofden/beleidsmedewerkers Economische Zaken van de 67 Brabantse gemeenten zijn via een persoonlijke e-mailuitnodiging benaderd om aan het onderzoek deel te nemen.

In totaal hebben 201 (3 x 67) mensen een uitnodiging voor deelname aan de quick scan ontvangen. Dit betekent dat de maximale respons dus ook 201 ingevulde vragenlijsten kon zijn.

Tabel 1 Respons naar functie

Functie	Aantal respondenten	% Op basis van aantal uitgenodigde personen (67 per functiegroep)
Burgemeester	24	36%
Wethouder Economische zaken	19	28%
Hoofd/beleidsmedewerker Economische zaken*	34	51%
TOTAAL	77	38%

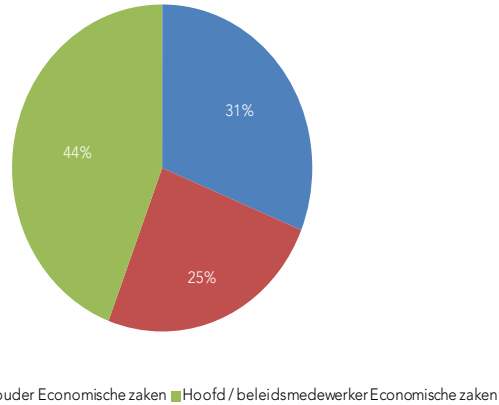
* In de vragenlijst waren dit twee categorieën: hoofd afdeling Economische zaken en beleidsmedewerker Economische zaken, in de tabel zijn ze samengevoegd. Daarnaast gaven 5 mensen aan een andere functie dan genoemde te hebben (bijvoorbeeld projectleider); deze 5 ambtenaren zijn ingedeeld in de categorie Hoofd/beleidsmedewerker Economische.

De respons op de vragenlijst is niet hoog. In totaal heeft 38% van de 201 benaderde mensen gereageerd. Bij de ambtenaren is de respons het hoogst, namelijk 51%.

Van 54 (van de 67) Brabantse gemeenten hebben 1 of meer mensen de vragenlijst ingevuld. In totaal zijn 77 mensen aan de vragenlijst begonnen. Niet alle respondenten hebben de vragenlijst afgemaakt; 64 mensen hebben alle vragen beantwoord.

Achtergrond van de respondenten

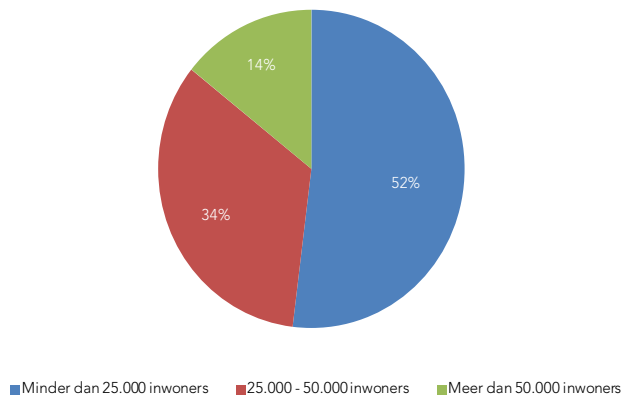
Verdeling respondenten naar functie

N = 77

Van de 77 respondenten is een kwart wethouder, bijna een derde is burgemeester. Ambtenaren Economische zaken vormen de grootste groep.

Verdeling respondenten naar gemeentegrootte

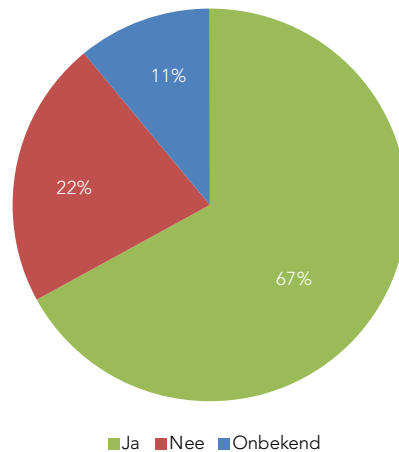

N = 77

Kijken we naar gemeentegrootte dan zien we dat respondenten voor de helft uit de kleinere gemeenten afkomstig zijn. Deze verdeling van respondenten naar gemeentegrootte is in overeenstemming met het aantal gemeenten dat in de 3 categorieën valt: er zijn 35 kleine gemeenten (minder dan 25.000 inwoners), 23 middelgrote gemeenten (25.000-50.000 inwoners) en 9 grote gemeenten (meer dan 50.000 inwoners).

2 Economisch beleid

Vraag: *Heeft uw gemeente een beleidsnota 'Economisch beleid'?*

N gemeenten = 54

Bij deze vraag werd een toelichting gegeven over wat we onder 'Economisch beleid' verstaan: *Lokaal economisch beleid is gericht op het versterken van de lokale economie. Onderwerpen binnen het lokaal economisch beleid zijn onder meer ondernemerschap, bedrijventerreinen en detailhandelvoorzieningen.*

Van de 54 gemeenten geeft tweederde aan een nota Economisch beleid te hebben. Van 6 gemeenten is niet bekend of ze wel of niet een nota hebben omdat respondenten uit dezelfde gemeente een tegenstrijdig antwoord geven. Opvallend is dan dat in 5 van deze 6 gemeenten de ambtenaar aangeeft dat er geen nota is en de wethouder of burgemeester dat die er wel is.

Vraag: *Wat zijn de 3 belangrijkste doelstellingen van dit beleid?*

Respondenten konden in eigen bewoordingen de drie belangrijkste doelstellingen van het economisch beleid van hun gemeenten aangeven. Hoewel de antwoorden hierop zeer divers zijn, zijn toch een aantal doelstellingen te benoemen die door meerdere respondenten gedeeld worden.

Tabel 2 Doelstellingen van economisch beleid

	Genoemd als doelstelling 1	Genoemd als doelstelling 2	Genoemd als doelstelling 3	Totaal
Versterken en ontwikkelen economisch klimaat, ondernemersklimaat en vestigingsklimaat	13	12	6	31
Samenwerking zowel regionaal als tussen ondernemers, overheid, onderwijs, gemeenten (tripel Helix of O tot de derde)	4	2	6	12
Behoud en versterking, faciliteren en stimuleren MKB, bedrijvigheid	5	5	1	11
Aansluiting zoeken bij arbeidsmarkt(beleid), (behoud) werkgelegenheid	7	6	4	17
Centrummanagement	3	4	3	10
Focus op een bepaald terrein: toerisme, recreatie, food, farma, logistiek; alsmede Brainport, Midpoint	4	4	6	14
Ontwikkeling, behoud, onderhoud, versterken van bedrijventerreinen	3	2	4	9
Overig (te divers om in een categorie onder te brengen)	3	5	4	12
N=	41	40	34	

Als belangrijke doelstelling wordt het meest genoemd het, in meer algemene zin, versterken en ontwikkelen van het economisch klimaat.

Ook de relatie met het arbeidsmarktbeleid en werkgelegenheidsbeleid is een belangrijke doelstelling in het economisch beleid.

Vraag: *Welke drie belangrijke uitdagingen ziet u voor uw gemeente voor de komende 5 jaar, om de economische functie te vervullen?*

Vervolgens is aan de respondenten gevraagd waar zij de belangrijkste uitdagingen zien voor de komende jaren om hun economische functie te vervullen. Ook hier konden respondenten drie uitdagingen benoemen in 'open' vragen.

Tabel 3 Uitdagingen voor economisch beleid

	Genoemd als uitdaging 1	Genoemd als uitdaging 2	Genoemd als uitdaging 3	Totaal
Versterken en ontwikkelen economisch klimaat, ondernemersklimaat en vestigingsklimaat; visie ontwikkeling	-	5	2	7
Samenwerking zowel regionaal als tussen ondernemers, overheid, onderwijs, gemeenten (triple helix)	16	9	14	39
Behoud en versterking, stimuleren bedrijvigheid en MKB	13	1	4	18
Aansluiting zoeken bij arbeidsmarkt(beleid), (behoud) werkgelegenheid	8	11	5	24
Centrummanagement	7	5	2	14
Focus op een bepaald terrein: toerisme, recreatie, food, farma, logistiek; alsmede Brainport, Midpoint	4	7	6	17
Bedrijventerreinen, ontwikkeling, behoud, versterken en herstructurering; parkmanagement	5	12	1	18
Rol van de gemeente: zoeken naar de juiste rol, faciliterende rol	4	3	4	11
Overig (te divers om in een categorie onder te brengen)	8	7	9	24
N=	65	60	47	

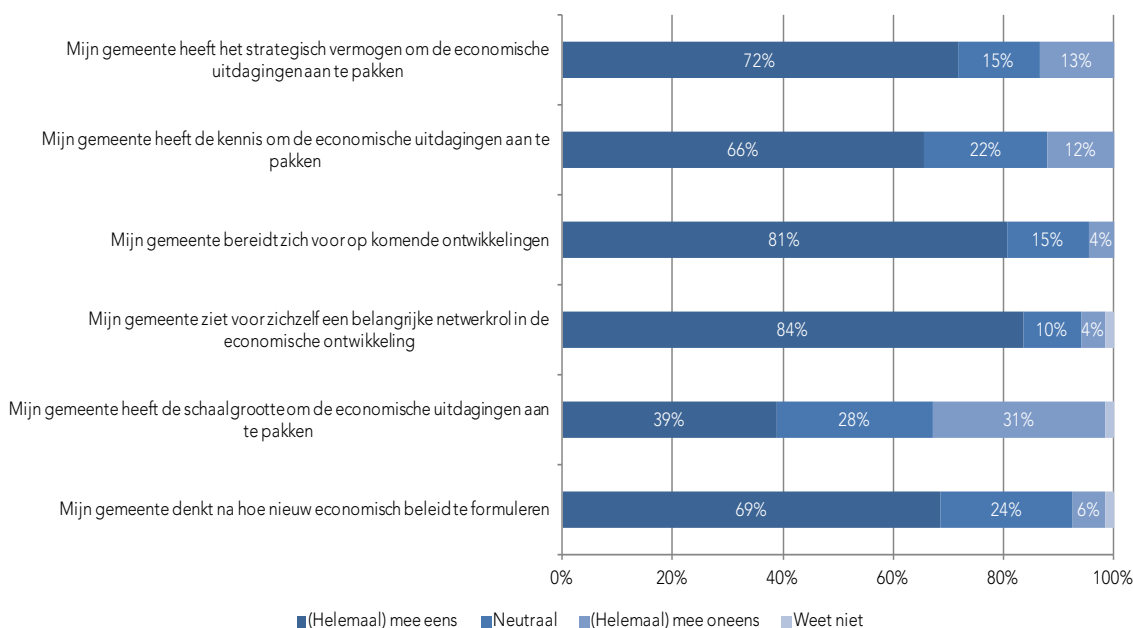
Grotendeels worden hier dezelfde 'categorieën' genoemd die ook bij de vraag naar de doelstellingen van het beleid naar voren komen. Wel met - als logische - uitzondering dat de doelstelling van beleid 'Versterken en ontwikkelen van het economisch klimaat' duidelijk minder vaak genoemd wordt als uitdaging. De uitdaging zit namelijk in hoe je het versterken en ontwikkelen van het economisch klimaat oppakt.

Respondenten noemen als belangrijke uitdaging het vaakst 'samenwerking'; zij zien een belangrijke uitdaging in het aangaan, uitbouwen en versterken van (nieuwe) samenwerkingsverbanden. En dit op regionaal niveau, met buurgemeenten, met ondernemers, met het onderwijs, en/of (andere) marktpartijen. Ook in de aansluiting bij de arbeidsmarkt en het behoud/vergroten van de werkgelegenheid zien respondenten een belangrijke uitdaging.

Een aantal respondenten benoemt bij de uitdagingen ook specifiek die rol die de gemeente kan/moet (gaan) spelen. Vooral wordt hiermee dan de faciliterende rol van de gemeente bedoeld.

Stellingen:

- a Mijn gemeente heeft het strategisch vermogen om de economische uitdagingen aan te pakken
- b Mijn gemeente heeft de kennis om de economische uitdagingen aan te pakken
- c Mijn gemeente bereidt zich voor op komende ontwikkelingen
- d Mijn gemeente ziet voor zichzelf een belangrijke netwerkrol in de economische ontwikkeling
- e Mijn gemeente heeft de schaalgrootte om de economische uitdagingen aan te pakken
- f Mijn gemeente denkt na hoe nieuw economisch beleid te formuleren

N = 67

Aan de respondenten zijn een aantal stellingen voorgelegd over het door hun gemeente gevoerde economisch beleid.

De meerderheid van de respondenten is het (helemaal) eens met de stellingen dat hun gemeente het strategisch vermogen (72%) en de kennis (66%) heeft om de economische uitdagingen aan te pakken. Ook bereiden de meeste gemeenten zich hierop voor (81%) en, dit geldt voor iets minder respondenten, de gemeente denkt na over hoe nieuw beleid te formuleren (69%). Respondenten geven ook aan dat hun gemeente voor zichzelf een belangrijke netwerkrol zien weggelegd (84%). Een stelling die eruit springt is de stelling of de gemeente de schaalgrootte heeft om de economische uitdagingen aan te pakken. Bijna 40% is het hier (helemaal) mee eens, echter 31% is het hier (helemaal) mee oneens.

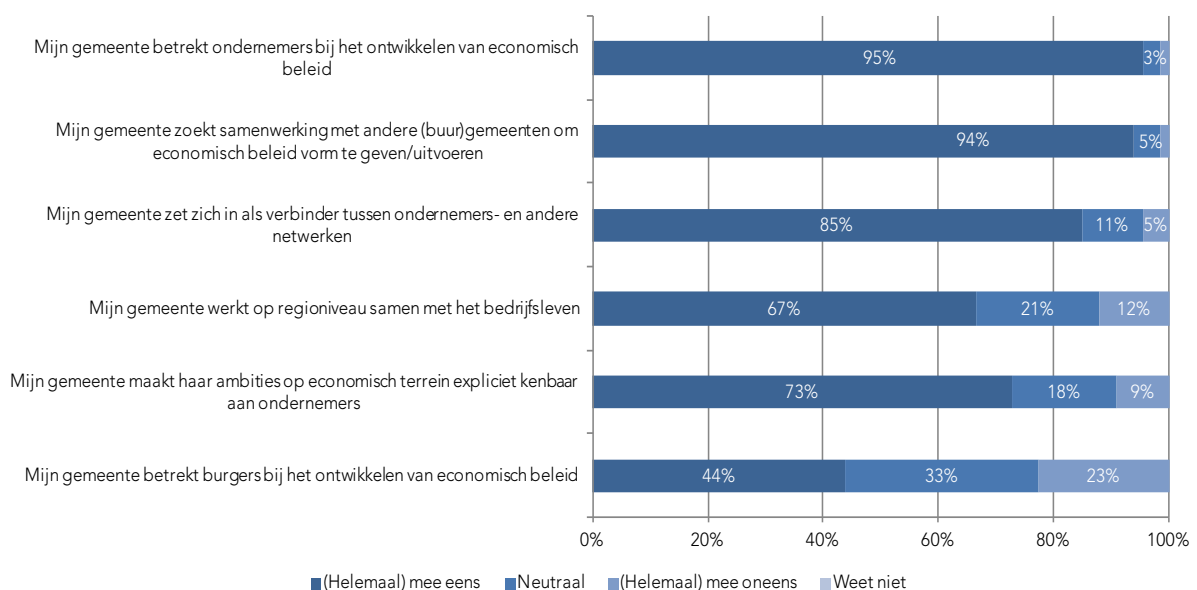
Bij deze stellingen is door een aantal respondenten een toelichting gegeven.

Hieronder een selectie:

- De gestelde vragen zijn niet zo zwart-wit te beantwoorden. Juist de flexibiliteit en de samenwerking met het ondernemersveld, zowel in je gemeente als daarbuiten, geeft uiteindelijk het beste resultaat. Daarnaast zal er een continue samenwerking moeten zijn. Gemeente zonder het economische veld is niet haalbaar in het uitvoeren van de doelstellingen. Dat geldt ook andersom. Gemeenten moeten gebruik maken van de expertise van de ondernemers en omgekeerd. Pas dan bereik je een beter resultaat.
- Het is juist de uitdaging om samen met het bedrijfsleven deze uitdagingen aan te gaan. Het bedrijfsleven zal meer dan in het verleden de trekkende rol gaan en moeten spelen.
- Het economisch beleid is ondergesneeuwd geweest. De effecten van het provinciaal ruimtelijk beleid waaronder bedrijfsterreinen maar ook woningbouw, laat een 'stroom naar de stad' zien. We willen dit als kleinere gemeente keren.
- Momenteel is er bestuurlijk wel de ambitie en kennis in huis om hier iets mee te doen. Echter de organisatie laat dit niet toe door factoren als capaciteitsproblemen en kennisniveau.
- We bereiden op dit moment een nieuwe economische beleidsnota voor. Onze gemeente heeft wel een koerswijzing ingezet. Minder zelf heel actief trekken en sleuren aan projecten, maar een meer faciliterende rol. Daarnaast komen er veel verplichte taken voor de gemeente bij. Dat betekent dat meer facultatieve zaken als Economisch Beleid sneller in het gedrang komen.

Stellingen:

- Mijn gemeente betreft ondernemers bij het ontwikkelen van economisch beleid
- Mijn gemeente zoekt samenwerking met andere (buur)gemeenten om economisch beleid vorm te geven/uit te voeren
- Mijn gemeente zet zich in als verbinder tussen ondernemers- en andere netwerken
- Mijn gemeente werkt op regioniveau samen met het bedrijfsleven
- Mijn gemeente maakt haar ambities op economisch terrein expliciet kenbaar aan ondernemers
- Mijn gemeente betreft burgers bij het ontwikkelen van economisch beleid

N = 66

In deze stellingen die meer gericht zijn op de uitvoeringskant van het beleid vallen een aantal zaken op. Zo zegt 95% van de respondenten dat ondernemers bij het ontwikkelen van economisch beleid betrokken worden.

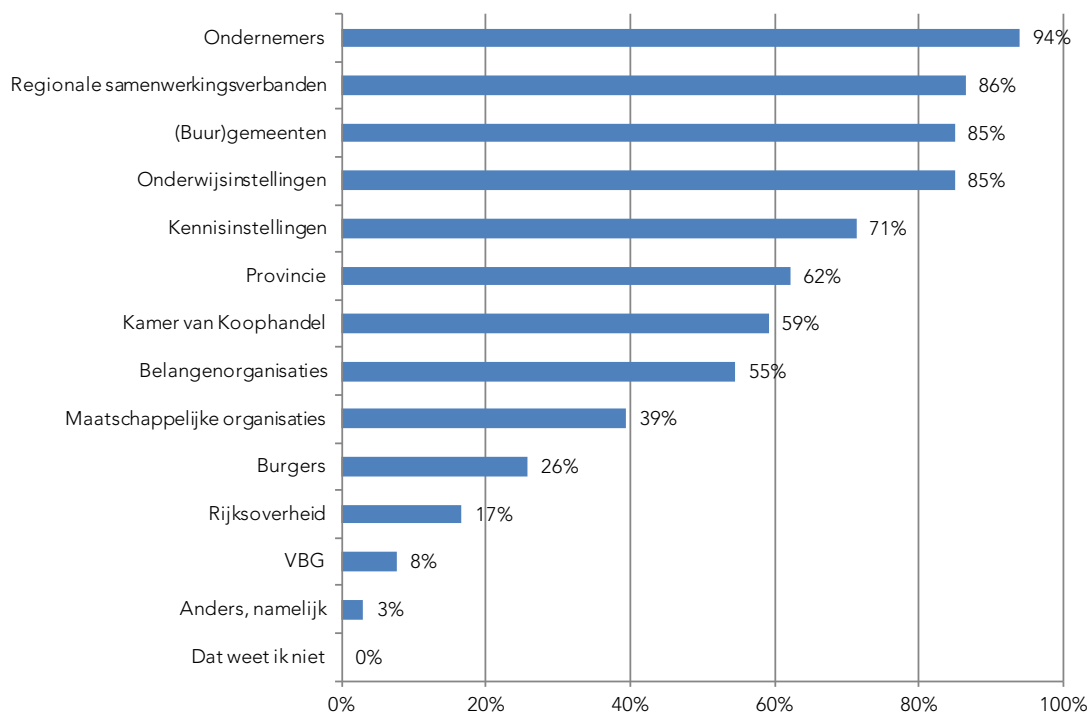
Ook geeft 94% aan dat samenwerking met andere (buur)gemeenten gezocht wordt om economisch beleid vorm te geven of uit te voeren. 85% van de respondenten geeft aan dat de gemeente zich inzet als verbinder tussen ondernemers en andere netwerken. Een ruime meerderheid (67%) zegt op regioniveau samen te werken met het bedrijfsleven.

Dat burgers betrokken worden bij het ontwikkelen van economisch beleid wordt door 44% van de respondenten aangegeven.

Ook bij deze stellingen zijn toelichtingen gegeven. Hieronder weer een selectie:

- *Triple helix samenwerking op verschillende schaalniveaus is basis van ons handelen.*
- *Beleid maken in de 21e eeuw is logischerwijs samen met stakeholders, ondernemers, regio, burgers enzovoorts. Door de schaal van de gemeente, de context en omgeving is het voor ons logischer om regionaal dit beleid te voeren. We gaan aan de slag met het expliciet maken van een lokale vertaling daarvan, waar we dat nu feitelijk al wel uitvoeren.*
- *Wij hebben expliciet gesteld dat er een substantiële bijdrage moet zijn vanuit het bedrijfsleven om de doelen te bereiken. Het bedrijfsleven heeft gevraagd om de doelen te mogen formuleren. Zie het resultaat; na een beleidsplan werken we nu met een uitvoeringsplan economische zaken wat een co-productie is van gemeente en ondernemers.*
- *We krijgen steeds meer een netwerkeconomie, waarbij in de Triple Helix: overheden, onderwijs/kennisinstellingen en ondernemers de handen ineens moeten slaan. Voor lokaal economisch beleid staat het Rijk op grote afstand en daarvoor zie ik niet direct een rol. De Kamer van Koophandel had altijd een nuttige rol als bruggenbouwer tussen overheid en bedrijfsleven. De KvK's hebben echter een nieuwe functie sinds 1-1-2014.*

Vraag: *In het netwerk rond lokale economie spelen verschillende partners een rol. Wie vindt u dat een rol moeten hebben in dit netwerk?*

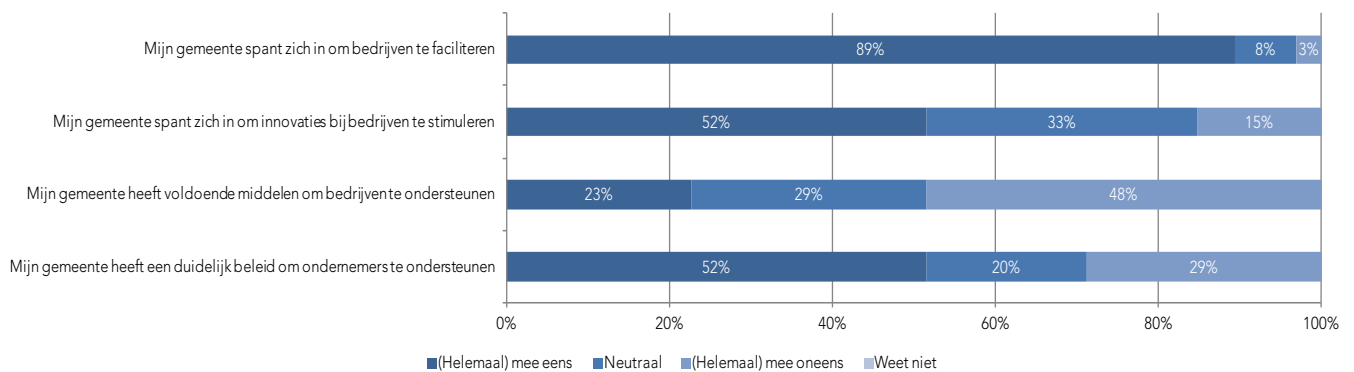
N = 66, meerdere antwoorden waren mogelijk

Ondernemers spelen, volgens de respondenten, - logisch - een belangrijke rol in het netwerk rond de lokale economie; 94% van de respondenten geeft dit aan. Maar ook regionale samenwerkingsverbanden, (buur)gemeenten, onderwijsinstellingen worden hierin belangrijk geacht.

3 Ondersteuning bedrijfsleven

Stellingen

- a Mijn gemeente spant zich in om bedrijven te faciliteren
- b Mijn gemeente spant zich in om innovaties bij bedrijven te stimuleren
- c Mijn gemeente heeft voldoende middelen om bedrijven te ondersteunen
- d Mijn gemeente heeft een duidelijk beleid om ondernemers te ondersteunen

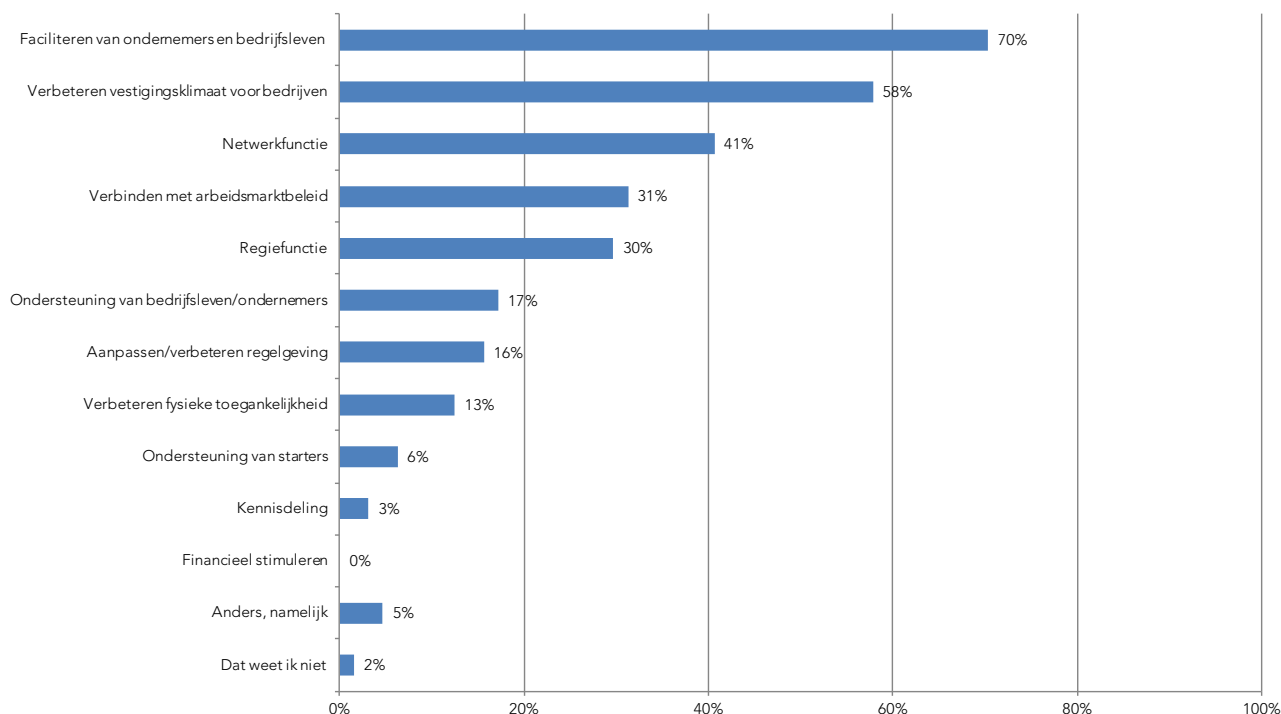
N = 66

Om een beeld te krijgen van de ondersteuning van het bedrijfsleven door de gemeente is een aantal stellingen voorgelegd. Bijna 90% van de respondenten zegt dat hun gemeente zich inspant om bedrijven te faciliteren. Ongeveer de helft geeft aan dat hun gemeente zich inspant om innovaties bij bedrijven te stimuleren.

Wat verder opvalt is dat bijna de helft van de respondenten zegt dat de gemeenten niet voldoende middelen heeft om bedrijven te ondersteunen, nog geen kwart geeft aan dat de gemeente wel voldoende middelen heeft.

Iets meer dan de helft van de respondenten geeft aan dat de gemeente een duidelijk beleid heeft om ondernemers te stimuleren.

Vraag: *Wat is op dit moment voor uw gemeente het belangrijkste in het economisch beleid?*

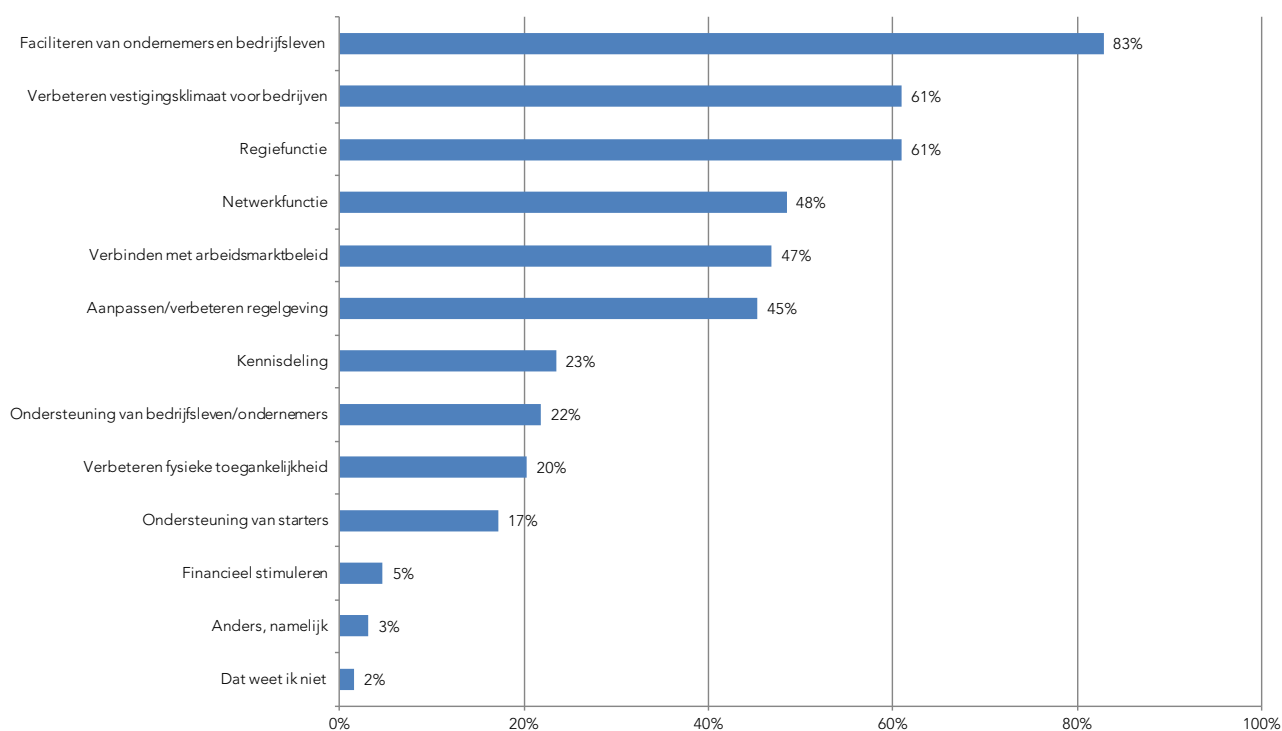
N = 64, er konden maximaal drie antwoorden gegeven worden.¹

Op de vraag wat op dit moment het belangrijkste is in het economisch beleid van de gemeente staat aan kop het faciliteren van ondernemers en bedrijfsleven, 70% van de respondenten geeft dit aan. Op de tweede plaats staat het verbeteren van het vestigingsklimaat voor bedrijven, bijna 60% benoemt dit als belangrijk. De netwerkfunctie wordt door 41% van de respondenten als huidige belangrijke rol genoemd.

¹ De antwoordcategorieën waren:

- Faciliteren van ondernemers en bedrijfsleven
- Verbeteren vestigingsklimaat voor bedrijven
- Netwerkfunctie
- Verbinden met arbeidsmarktbeleid
- Regiefunctie tussen overheden, bedrijfsleven, andere organisaties
- Directe ondersteuning van bedrijfsleven/ondernemers
- Aanpassen/verbeteren regelgeving
- Verbeteren fysieke toegankelijkheid van bedrijven
- Directe ondersteuning van starters
- Kennisdeling
- Financieel stimuleren
- Anders, namelijk
- Dat weet ik niet

Vraag: Wat ziet u als ideale rol voor uw gemeente?

N = 64, meerdere antwoorden waren mogelijk.²

Kijken we naar wat respondenten aangeven als de **ideale** rol van gemeenten in het economisch beleid dan zien we dat het faciliteren van ondernemers en het verbeteren van het vestigingsklimaat bovenaan staat als belangrijk. Dit komt overeen met wat respondenten als belangrijk aangeven in het huidige beleid. Respondenten zien echter als ideale rol ook een regiefunctie voor de gemeente (61%). Ook zien respondenten een belangrijke ideale rol van gemeenten in het verbinden met arbeidsmarktbeleid (47%) en het aanpassen/verbeteren van regelgeving (45%).

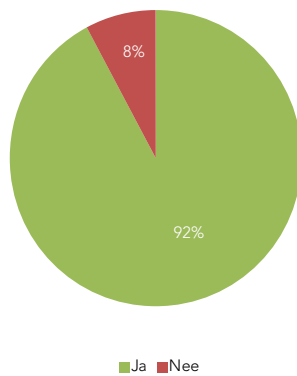
²

De antwoordcategorieën waren:

- Faciliteren van ondernemers en bedrijfsleven
- Verbeteren vestigingsklimaat voor bedrijven
- Regiefunctie tussen overheden, bedrijfsleven, andere organisaties
- Netwerkfunctie
- Verbinden met arbeidsmarktbeleid
- Aanpassen/verbeteren regelgeving
- Kennisdeling
- Directe ondersteuning van bedrijfsleven/ondernemers
- Verbeteren fysieke toegankelijkheid van bedrijven
- Directe ondersteuning van starters
- Financieel stimuleren
- Anders, namelijk
- Dat weet ik niet

4 Kamer van Koophandel

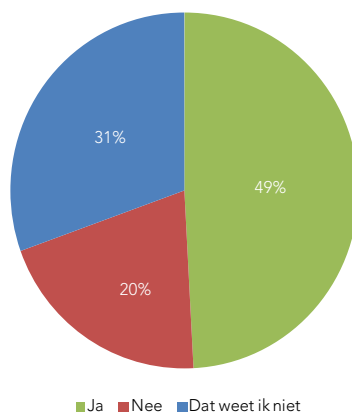
Vraag: *De Kamer van Koophandel werkt sinds 1 januari steeds meer digitaal en beperkt de directe ondersteuning aan onder andere starters en ondernemers. Is dit bekend bij u?*

N = 64

Bij de meeste respondenten (92%) is bekend dat de Kamer van Koophandel sinds januari 2014 anders te werk is gegaan waarbij steeds meer digitaal gewerkt wordt en de directe dienstverlening voor ondernemers beperkt is.

Vraag: *Verwacht u dat deze veranderde werkwijze van de Kamer van Koophandel gevolgen heeft voor de dienstverlening van uw gemeente?*

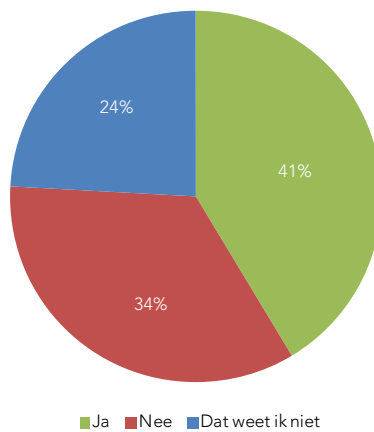
N = 59

29 respondenten (49%) geven aan dat zij verwachten dat de veranderde werkwijze van de Kamer van Koophandel gevolgen heeft voor de dienstverlening van hun gemeente.

Vraag: Kunt u aangeven wat er voor uw gemeente verandert?

28 (van de 29) respondenten geven in een toelichting aan wat zij voor hun gemeente zien veranderen. Vrijwel allemaal verwachten de respondenten dat er meer op het bordje van de gemeente komt te liggen. 26 respondenten zeggen vooral de directe en fysieke ondersteuning te missen, bijvoorbeeld vragen van startende ondernemers. Een voorbeeld: *het gat dat valt door het terugtrekken van KvK betekent dat wij onze dienstverlening met name richting het MKB en starters ook herijken.* Daarnaast geven 13 respondenten aan (ook) de kennis en expertise te missen. Een voorbeeld: *Gemeenten kunnen minder een beroep doen op de expertise van de Kamer van Koophandel bijvoorbeeld bij een onderwerp als Centrummanagement of Parkmanagement.*

Vraag: Is uw gemeente op deze veranderingen voorbereid?

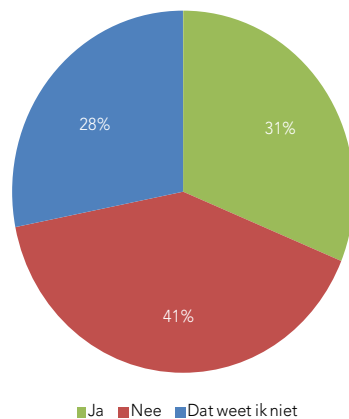

N = 29

Van de 29 respondenten die aangeven dat er gevolgen zijn voor de gemeente door de veranderde werkwijze van de Kamer van Koophandel zegt zo'n 40% dat hun gemeente daar op voorbereid is; 34% zegt dat hun gemeente dat niet is.

5 Rol VBG

Vraag: *Vindt u dat de VBG een rol heeft in het agenderen van de economische rol van gemeenten op lokaal of provinciaal niveau en/of verwacht u ondersteuning van de VBG hierin?*

N = 64

20 respondenten (31%) vinden dat de VBG een rol heeft in het agenderen van de economische rol van gemeenten op lokaal of provinciaal niveau. 41% van de respondenten vindt daarentegen dat de VBG hierin geen rol heeft. Nog eens 28% geeft aan dit niet te weten.

In de toelichtingen (17 keer) op deze vraag geven de meeste mensen aan dat de belangrijkste rol voor de VBG zit in (faciliteren van) kennisdeling en het agenderen van de economische rol.

Samenvatting

In deze quick scan staat de vraag centraal voor welke uitdagingen gemeenten staan als het gaat om het vormgeven en uitvoeren van hun economisch beleid. Resultaten uit deze quick scan zijn de eerste aanzet van een proces om te komen tot een nieuwe en (boven-)lokale agendasetting om de lokale economische situatie te verbeteren.

De vragenlijst is voorgelegd aan burgemeesters, wethouders Economische zaken en hoofden/beleidsmedewerkers Economische zaken van Brabantse gemeenten.

Economisch beleid

Als belangrijke **doelstelling** van het door de gemeente gevoerde economisch beleid wordt door de respondenten het meest genoemd het, in meer algemene zin, versterken en ontwikkelen van het economisch klimaat.

Ook de relatie met het arbeidsmarktbeleid en het werkgelegenheidsbeleid is een belangrijke doelstelling in het economisch beleid.

Respondenten noemen als belangrijke **uitdaging** het vaakst 'samenwerking'; zij zien een belangrijke uitdaging in het aangaan, uitbouwen en versterken van (nieuwe) samenwerkingsverbanden. En dit op regionaal niveau, met buurgemeenten, met ondernemers, met het onderwijs, en/of (andere) marktpartijen.

Ook in de aansluiting bij de arbeidsmarkt en het behoud/vergroten van de werkgelegenheid zien respondenten een belangrijke uitdaging.

Aan de respondenten zijn een aantal stellingen voorgelegd over het door hun gemeente gevoerde economisch beleid.

De meerderheid van de respondenten is het (helemaal) eens met de stellingen dat hun gemeente het strategisch vermogen en de kennis heeft om de economische uitdagingen aan te pakken. Ook bereiden de meeste gemeenten zich hierop voor (81%) en, dit geldt voor iets minder respondenten, de gemeente denkt na over hoe nieuw beleid te formuleren. Respondenten geven ook aan dat hun gemeente voor zichzelf een belangrijke netwerkrol ziet weggelegd.

Een stelling die eruit springt is de stelling of de gemeente de schaalgrootte heeft om de economische uitdagingen aan te pakken. Bijna 40% is het hier (helemaal) mee eens, echter 31% is het hier (helemaal) mee oneens.

95% van de respondenten zegt dat ondernemers bij het ontwikkelen van economisch beleid betrokken worden. Ook geeft 94% aan dat samenwerking met andere (buur)gemeenten gezocht wordt om economisch beleid vorm te geven of uit te voeren. Dat burgers betrokken worden bij het ontwikkelen van economisch beleid wordt door 44% van de respondenten aangegeven.

85% van de respondenten geeft aan dat de gemeente zich inzet als verbinder tussen ondernemers en andere netwerken. Een ruime meerderheid (67%) zegt op regioniveau samen te werken met het bedrijfsleven.

Ondersteuning bedrijfsleven

Bijna 90% van de respondenten zegt dat hun gemeente zich inspant om bedrijven te faciliteren. Ongeveer de helft geeft aan dat hun gemeente zich inspant om innovaties bij bedrijven te stimuleren.

Iets meer dan de helft van de respondenten geeft aan dat de gemeente een duidelijk beleid heeft om ondernemers te stimuleren.

Wat opvalt is dat bijna de helft van de respondenten zegt dat de gemeenten niet voldoende middelen heeft om bedrijven te ondersteunen, nog geen kwart geeft aan dat de gemeente wel voldoende middelen heeft.

Op de vraag wat op dit moment het belangrijkste is in het economisch beleid van de gemeente staat aan kop het faciliteren van ondernemers en bedrijfsleven (70% van de respondenten). Op de tweede plaats staat het verbeteren van het vestigingsklimaat voor bedrijven, bijna 60% benoemt dit als belangrijk. De netwerkfunctie wordt door 41% van de respondenten als huidige belangrijke rol genoemd. Kijken we naar wat respondenten aangeven als de **ideale** rol van gemeenten in het economisch beleid dan zien we dat het faciliteren van ondernemers en het verbeteren van het vestigingsklimaat ook bovenaan staat. Dit komt overeen met wat respondenten als belangrijk aangeven in het huidige beleid. Respondenten zien echter als ideale rol voor de gemeente ook een regiefunctie (61%). Ook zien respondenten een belangrijke ideale rol van gemeenten in het verbinden met arbeidsmarktbeleid (47%) en het aanpassen/verbeteren van regelgeving (45%).

Kamer van Koophandel

29 respondenten (49%) geven aan dat zij verwachten dat de sinds januari 2014 veranderde werkwijze van de Kamer van Koophandel gevolgen heeft voor de dienstverlening van hun gemeente. Van deze respondenten zegt 41% dat hun gemeente daarop is voorbereid, 34% zegt dat hun gemeente dat niet is.

Rol VBG

31% vindt dat de VBG een rol heeft in het agenderen van de economische rol van gemeenten op lokaal of provinciaal niveau. 41% van de respondenten vindt daarentegen dat de VBG hierin geen rol heeft. Nog eens 28% geeft aan dit niet te weten. In de toelichtingen op deze vraag geven de meeste mensen aan dat de belangrijkste rol voor de VBG zit in (faciliteren van) kennisdeling en het agenderen van de economische rol.